

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Commentaria et disputationes scholastica in Summam D.
Thomae Aquinatis**

Nazarius, Johannes P.

Coloniae, 1621

Articvlvs Qvintvs. Vtrum solius Dei sit creare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82303)

lutè & omnibus modis quibus potest habere esse substantiale actuale : & per formam accidentalem subiectum habet esse secundum quid, & ea remota habet non esse secundum quid : & ipsi formæ conuenit esse per se primò vt quo, & eo remoto definit ipsa forma simpliciter, id est absolute & omnibus modis quibus esse potest : Materia verò per formam substantialem hanc numero, vel specie non habet esse simpliciter, id est omnibus modis quibus substantia- liter esse potest . Nam sicut vna abiecta forma recipit aliam, sic esse substantialem existentia quod ab vna conferebatur amisso, recipit alia ab alia substantia succedente forma col- latum . Illud autem solum agens attingit conseruationem aut productionem substan- tialem ipsius materiae, quod primam in ea for- mam immediatè producit, & omnes alias sal- tem mediatè, ac proinde causat esse materiae simpliciter, id est, absolute & omnibus modis, hic verò est solus Deus ; nam cætera agentia, vel vnam tantum vt agens vniuocum, vel plu- res, sed non omnes in materia producunt ; pri- mam enim producere non possunt.

Ad vit. prob. negatur conseq. & ratio adducta est supra in resp. ad arg. contr. primam concl. non enim sequitur materiam fieri ex forma, tâquam ex re præexistente, licet fiat ab ea dependens modo dicto: de composito verò dicemus infe- rius. Denique suppositum de existentia mate- ria falsum est secundum veram & peripateti- cam philosophiam, vt ostendemus infra qu. 66. a. 1. & 2.

Obj. 1. cont.
3 concl.

CONTRA tertiam concl. argumentatur i- dem expositior. Omne esse quod ex aliquo est & constituitur, dicitur etiam fieri ex aliquo; omne autem quod fit ex aliquo, vel tanquam ex subiecto, vel tanquam principio constituente, quod solum natura prius est, non dicitur creari; ergo nec compositio, nec compositum quatenus compositum est, creari dicitur, sed ex aliquo produci. Min. prob. quia creatio est ex nihilo: nihil autem excludit omne subie- ctum, vel etiam principium constituens, quod saltem natura prius sit.

Respond. maiorem esse veram de eo quod est, & constituitur ex aliquo præexistente saltem instanti naturæ in quo, non autem si fiat ex al- iquo vt priore secundum solam causalitatem, qui est ordo instantis naturæ à quo. Et in eod- em sensu vera est minor & eius probatio. In posteriori verò sensu falsæ sunt omnes assump- tæ propositiones, vt supra satis ostendimus. Et quoniam huius viri sententia satis apertè de- struit creationem, non videtur in fide tuta.

Obj. 1. contr.
5 concl.

CONTRA quintam concl. arg. Ferrar. Primò. Creari est ex nihilo aliquid fieri: sed gratia ex nihilo fit; ergo creatur eo modo, quo formæ inhærenti conuenit creari; quia scilicet secun- dum ipsam aliquid creatur? Secundum quem modum inquit S. Thom. 1. 2. q. 110. a. 2. ad 3. gra- tiam creari, quia secundum ipsam homines di- cuntur creari, id est in nouo esse constitui. Resp. falsam esse minorem propositionem, educitur enim gratia ex potentia obedientiali subiecti, & ita fit ex aliquo.

Solut.

Replica.

Sed contra resp. hanc militat aliud eiusdem expositoris argumentum, ex autoritate D. Th. de pot. q. 3. a. 8. in resp. ad argumenta: & pr. sent. d. 14. q. 3. vbi dicitur gratiam non educi de po- tentia materiae Resp. D. Th. ibi loqui de potentia naturali, vt patet ex supra dictis.

Solut.

Obj. 2.

Contra eandem concl. argumentatur Ripa. S.

A Tho. contrarium hic palam indicat, dum dicit accidentia & formas, & huiusmodi alia quæ non subsistunt, dici concreta, & de gratia sin- gularim q. de pot. 3. a. 8. ad 3. & 4. & Caiet. in 1. 2. q. 110. a. 2. & q. 112. a. 1. Resp. D. Th. hic loqui de for- mis & accidentibus que simul cum re creata producuntur à Deo. Alia verò loca satis fue- runt superius explicata; nec vsquam Caiet. asse- ruit gratiam concreari, sed negat solum eam creari: & in 3. p. loc. super. alleg. negat absolutè eam creari, ob eam causam; quia cum definit esse non annihilatur, qua ratione probatur etiam eam non concreari.

Solut.

B CONTRA sextam concl. argumentatur quid- dam. Nunquam inuenitur in Scripturis vel Cõ- cilijs vel Patribus vel Philosophis, quod illud dicatur infundi, quod educitur ex aliquo sub- iecto: immò esset locutio omnino contraria rei, quæ fit. At in Scripturis, Concilijs & Pa- tribus dicitur gratia & charitas infundi, ergo. Minor probatur; quoniam ad Ephes. 5. dicitur: Charitas Dei diffusa est in cordibus nostris; & Conci- lium Viennen. in Clem. de sum. Trim. & Fid. Cath. in fine sic definit; In baptismo culpa remittitur. virtutes ac informans gratia infunditur. Concili- um etiam Tridentinum sess. 6. de iustific. cap. 7. sic loquitur: In ipsa iustificatione simul cum pecca- torum remissione, hæc omnia simul infusa accipit homo, fidem, spem, charitatem. Et Concilium Later. sub Leone X. ad explicandam animæ rationalis im- mortalitatem docet eam infundi. Præterea. Ideo quia Angelorum species in intellectu Angelorum à Deo creantur, dicuntur infu- sæ.

Obj. cont. 6.
concl.

Denique Concilia & Patres eodem modo infundi dicunt gratiam, quo etiam fidem. At fides non potest educi de potentia obedien- tiali subiecti; ergo nec gratia. Minorem pro- bant; quia fides subiectatur in intellectu qui non est substantia, sed potentia ex qua non ap- paret quomodo fides educi possit. Resp. falsam esse maiorem. Nam quæ sunt ordinis superna- turalis, ea solum ratione dicuntur infundi, quia non continentur in potentia subiecti naturali, vt ea possit virtute naturalis agentis educi, sed à solo Deo vt agente supernaturali sic fiunt, vt nullam conferente vim passo educantur ex e- ius potentia obedientiali, atque idèd dicuntur infundi, id est superna Dei virtute in Angelis & animabus illi sub cælis sic operante, quasi ex al- to demissa produci. Species autem Angelorum alia ratione dicuntur infusæ; quia nimirum, non sicut nostræ sunt acquisitæ, sed eorum sub- stantia & intellectui concreatæ. Et simili ra- tione species animæ separatæ dicuntur infusæ; quia scilicet eas non acquirit in statu separati- onis, sed ex eius natura in tali statu naturali con- secutione resultant virtute illius actionis, qua Deus produxit animæ substantiam. Vltima ra- tio nullius est omnino valoris: Falsum est enim ex obedientiali potentia intellectus non posse à Deo fidem educi; potest enim Deus quodlibet ens ex obedientiali cuiuslibet entis potentia producere.

Solut.

Species An- gelorum ut infusa di- cantur.

ARTICVLVS QVINTVS.

Verum solius Dei sit creare.

AD Quintum sic proceditur. Videtur, quod non solius Dei sit creare. Quia secundum Philoso- phum. Perfectum est, quod potest sibi simile facere. Sed creatura immateriales sunt perfectiores crea-

242
2. di 1 q. 4.
a. 3. & 4.
di. 5. q. 1. a.
2. con. 5.
21. 85. q.
96. & 113.
2. 68. & 10.
2174